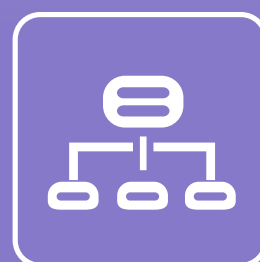

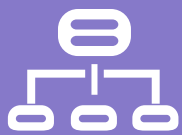
Latvijas biznesa gada pārskats 2023

Firmas.lv **LETA**
nacionālā informācijas aģentūra

**INFORMĀCIJAS
TEHNOLOĢIJAS,
DATORTEHNIKA**

Informācijas tehnoloģijas, datortehnika

- Datortehnika
- Informācijas tehnoloģijas, programmizstrāde

+/- Panākumi un neveiksmes

Datortehnika skolām

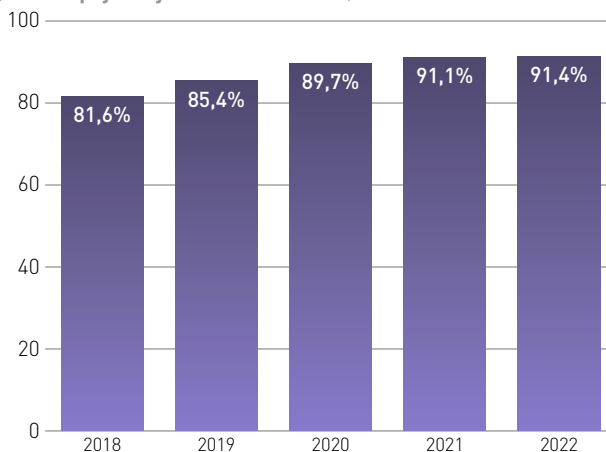
Novembra beigās Latvijas pašvaldības sāka saņemt pirmos datorus, lai varētu tos sadalīt savām izglītības iestādēm, nodrošinot skolēnus ar mācību procesā nepieciešamajām ierīcēm. Kopumā datorus paredzēts nogādāt 43 pašvaldībās. Kopā ar datoriem pašvaldībām un izglītības iestādēm nodrošināta programmatūra centralizētai un efektīvai datortehnikas administrēšanai. Līdz 2025. gada beigām skolu datoru iegādei plānots vēl papildus investēt vairāk nekā 50 miljonus eiro.

Nacionālais kiberdrošības centrs nav sācis darbību

Pērn jūnijā tika atbalstīta Nacionālā kiberdrošības centra izveide no 2023. gada 1. janvāra. Pēcāk tika prognozēts, ka kiberdrošības centrs savu darbību varētu sākt 2023. gada otrajā ceturksnī. Tomēr arī 2023. gada 2. ceturksnī nav ziņu par centra darbības sākumu. Ņemot vērā augsto pieprasījumu darba tirgū pēc informācijas tehnoloģiju speciālistiem, Informācijas tehnoloģiju incidentu novēršanas institūcija "Cert.lv" 2022. gada nogalē izsludināja konkursu uz astoņiem jauniem amatiem.

Tendence

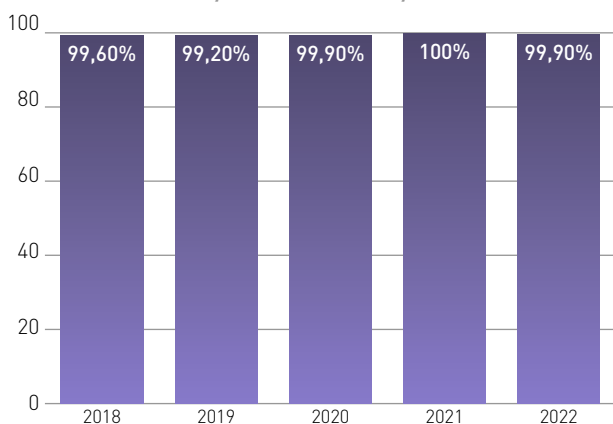
Interneta pieejamība mājāsaimniecībās (% no kopējā mājāsaimniecību skaita)

Dati: Centrālā statistikas pārvalde

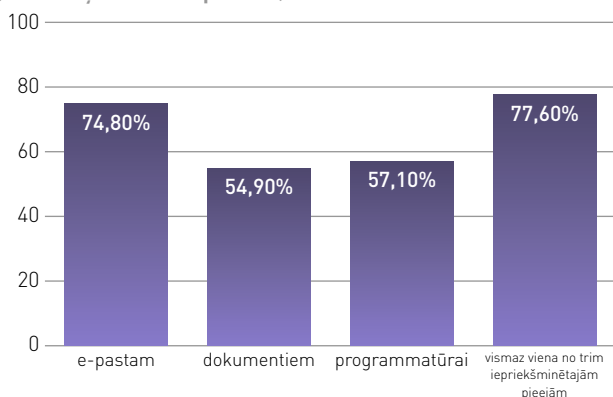
Nozares fakti

Interneta lietošana uzņēmumos (% no uzņēmumu skaita)

Dati: Centrālā statistikas pārvalde

Attālinātās pieejas uzņēmumos 2022. gadā (% no uzņēmumu kopskaita)

Dati: Centrālā statistikas pārvalde

Izaicinājumi un atbalsts

2022. gads bijis kiberuzbrukumiem intensīvāks

Pagājušais gads Latvijas kibertelpā uzskatāms par izaicinājumiem bagātāko un kiberuzbrukumiem intensīvāko periodu visā informācijas tehnoloģiju (IT) drošības incidentu novēršanas institūcijas "Cert.lv" pastāvēšanas vēsturē kopš 2011. gada. Pērn "Cert.lv" reģistrēto un apstrādāto incidentu skaits pieaudzis par 40% salīdzinājumā ar 2021. gadu, savukārt valsts pārvaldes sektorā IT sistēmu ievainojamību meklēšana augusi septiņas reizes, bet kopējais uzbrukumu apjoms četrkārsjies.

Lielākajā daļā gadījumu kibernetdrošības avots ir bijusi Krievija. Sabiedrībai redzamāki un ikdienā jūtāmāki bija Krievijas agresīvo režīmu atbalstošo "haktīvistu" veiktie piekļuves lieguma jeb DDoS uzbrukumi. Toties par būtiskākiem un ar potenciālu ietekmi ilgtermiņā uzskatāmi Krievijas koordinētie uzbrukumi valsts informācijas sistēmām un kritiskai infrastruktūrai.

Finansējums kiberdrošības stratēģijas īstenošanai

Latvijas kiberdrošības stratēģijas 2023.–2026. gadam īstenošanai no Aizsardzības ministrijas budžeta paredzēti 20,465 miljoni eiro. Kiberdrošības politikas mērķis ir stiprināt Latvijas kibertelpas drošību, attīstot kiberaizsardzības spējas, paaugstinot noturību pret kiberuzbrukumiem un veicināt sabiedrības izpratni par draudiem kibertelpā, definējot šādas prioritātes: aizsardzība, atturēšana un attīstība.

Ņemot vērā Eiropas Savienības izvirzītās prioritātes, stratēģijā izvirzīti pieci rīcības virzieni: kiberdrošības pārvaldības pilnveidošana, kiberdrošības veicināšana un izturētspējas stiprināšana, sabiedrības izpratne, izglītība un pētniecība, starptautiskā sadarbība un tiesiskums kibertelpā, kibernetdrošības novēršana un apkarošana.

Par galveno mērķi ir izvirzīts uzdevums nodrošināt situāciju, kurā valsts pārvaldes iestāžu un privātā sektora komersantu IKT resursi ir droši, pārraugāmi un atjaunojami, kā arī to darbinieki apzinās kiberdrošības riskus un spēj atbilstoši reaģēt uz apdraudējumu un incidentiem.

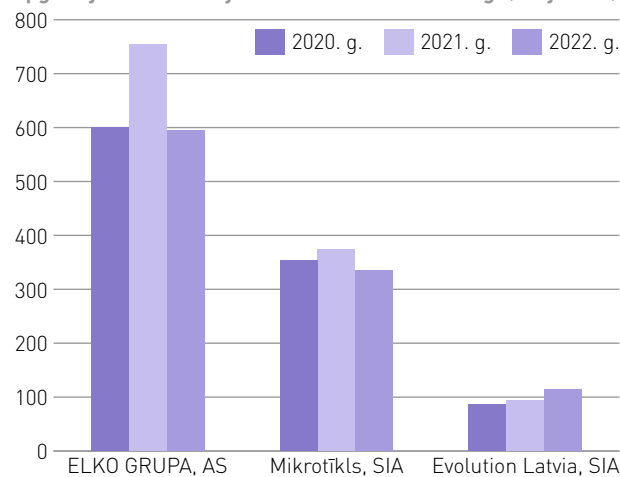
Rādītāju dinamika

Uzņēmumi, kuru apgrozījums ir virs 145 000 EUR

	2020	2021	2022
Apkopoto uzņēmumu skaits	588	638	653
Darbinieku skaits, tūkst.	17	19	20
Peļņa, milj. EUR	225	286	306
Rentabilitāte	10%	10%	11%
Apgrozījums, milj. EUR	2283	2745	2749
Apgrozījuma izmaiņas, %	28%	20%	0%

Apgrozījums industrijas līderiem

Apgrozījums industrijas līderiem 2020.–2022. g. (milj. EUR)

Avots: Firmas.lv

Virsnozares skaitļos

	Uzņēmumu skaits			Apgrozījums, peļņa EUR						Darbinieki, skaits kopā	Nodokļi (VID dati)	
	Kopā	Pieaudzis apgrozījums	Jauni atlasē	Neto apgrozījums, tūkst.	22/21	21/20	20/19	Peļņa, tūkst.	Rentabilitāte		Kopā, tūkst.	VSAOI uz darbinieku, tūkst. EUR
Informācijas tehnoloģijas, datortehnika	653	69%	14%	2 749 078	0%	17%	22%	306 258	11%	20 346	372 167	9,25
Datortehnika	88	51%	13%	911 027	-17%	17%	17%	66 834	7%	1156	35 188	6,78
Informācijas tehnoloģijas, programmiestrāde	565	72%	15%	1 838 051	11%	17%	26%	239 424	13%	19 190	336 978	9,4

TOP 10

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2022. g. neto apgrozījums, tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2021. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	ELKO GRUPA, AS	Datortehnikas vairumtirdzniecība	594 797	-21%	10 ■	283
2	Mikrotīkls, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	334 298	-11%	26 ■	354
3	Evolution Latvia, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	113 342	20%	9 ■	2907
4	Printful Latvia, AS	Programmatūra	78 887	12%	8 ■	624
5	ALSO Latvia, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	74 712	-26%	1 ■	54
6	Tietoevry Banking Latvia, SIA	Programmatūra	64 078	17%	12 ■	1094
7	IMK 365, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	61 601	119%	5 ■	15
8	C.T.CO, SIA	Programmatūra	60 599	25%	17 ■	669
9	Euro Live Technologies, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	57 399	18%	5 ■	1890
10	ASBIS BALTICS, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	41 522	-1%	1 ■	34

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Sasniedz profesionāļu B2B auditoriju ar Firmas.lv reklāmas risinājumiem!

www.firmas.lv/reklamas-risinajumi

Firmas.lv

Asociācijas viedoklis

IKT jomā vēl ir daudz izaicinājumu

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas prezidente
Signe Bāliņa

Latvijas iedzīvotāju digitālās prasmes joprojām ir salīdzinoši zemas. Saskaņā ar Eiropas Komisijas Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksu (DESI) 2022. gadā digitālās pamatprasmes bija 51% iedzīvotāju. Tādēļ viens no galvenajiem mērķiem ir panākt to vispusīgu uzlabošanu, lai līdz 2030. gadam pietuvotos Eiropas līmeņa konkurētspējai atbilstoši Eiropas digitālās desmitgades prioritātēm un mērķiem.

Latvijas 17. vieta DESI liecina, ka IKT jomā vēl ir daudz izaicinājumu. Tīkla savienojamībā esam tikai 20. vietā, kas raksturo to, kāda ir mūsu tīkla infrastruktūra. Šādi rādītāji liecina par to, ka ieguldām nepietiekoši gan mobilajā, gan optiskajā tīkla pārklājumā, bet citas valstis investē daudz vairāk. Lai situāciju uzlabotu, ir jādomā par vienotu valsts politiku un investīcijām tīkla infrastruktūrā. Liela daļa mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) vēl arvien nav gatavi mūsdienu digitālās pasaules izaicinājumiem

un iespējām, tādēļ digitālās tehnoloģijas tiek ieviestas kūtri. Viens no būtiskākajiem šķēršļiem ir zināšanu trūkums par digitalizāciju, kā arī izglītota personāla trūkums.

Turpinās automatizācijas un mākslīgā intelekta risinājumu ieviešana kā valsts, tā privātajā sektorā. Tomēr, ja valsts institūciju darbā šie risinājumi tiek izmantoti samērā plaši, arī finanšu sektorā strādājošās kompānijas izmanto procesu automatizāciju, tad liela daļa MVU ar šādu risinājumu ieviešanu nesteidzas. Galvenokārt pieaudzis vien to uzņēmumu skaits, kuri automatizāciju izmanto dokumentu plūsmas pārvaldībai un apstrādei.

Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā būtiski pieaug kiberdrošības apdraudējums. Lai arī šī gada laikā iedzīvotāju un uzņēmēju izpratne par kiberdrošības zināšanu un prasmju nozīmi ir augusi, tomēr aptuveni 60–75% MVU joprojām ir problēmas ar drošības sistēmām.

Tomēr kopumā IKT nozari arī šogad raksturo dinamiska attīstība un straujš izaugsmes temps. Nozares īpatsvars IKP sasniedzis jau 6%, tās kopējais apgrozījums ir 4,7 miljardi eiro, bet peļņa – 598 miljoni eiro. Par nozares pienesumu tautsaimniecībā liecina samaksāto nodokļu apjoms – IKT nozare ar 720,45 miljoniem eiro ir trešā lielākā nodokļu maksātāja valstī. Nozares eksports ir pārsniedzis 2,7 miljardus eiro un turpina uzrādīt arvien pieaugošu tendenci.

Asociācijas viedoklis

IKT nozarē pandēmijas sekas izjutīsim vienmēr

Latvijas IT Klastera izpilddirektore
Aiga Irmeja

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozarē pandēmijas sekas izjutīsim vienmēr, jo pandēmija aizgāja, atstājot citu ikdienas situāciju un paradumus. Piemēram, attālinātais darbs IKT nozarē ir uz palikšanu. Tā rezultātā arī vadītājiem ir jāpielāgo savs vadības stils darbam ar attālinātu komandu, jāatrod labākie modeļi, lai nodrošinātu darba efektivitāti un balansu starp darbu un privāto dzīvi, lai darbinieki neizdegtu. Attālinātais darbs ir arī izaicinājums personālvadībai, piemēram, piederības sajūtas radīšana organizācijai. Kā pandēmijas laika bonusu var minēt attālinātās mācības un sanāksmes, kas ļauj efektīvāk izmantot laiku.

Vienlaikus ir jūtams iedzīvotāju digitālo prasmju uzlabojums. Cilvēki ir sapratuši, ka prast izmantot digitālos rīkus ir ne tikai neizbēgami, bet arī noderīgi. Redzams, ka iniciatīvām, kas nāk

ar saprātīgu piedāvājumu iemācīt un saprast tehnoloģijas, ir liela atsauce, jo sabiedrība grib izprast nezināmo, sevišķi, ja ar viņiem runā vienkāršā un saprotamā valodā. Arī pandēmija iemācīja lietot attālinātos rīkus un uzlabot sabiedrības digitālo prātību.

Runājot par Krievijas uzsāktu karu Ukraina, daudziem IKT uzņēmumiem bizness ir bijis gan Ukrainā, gan Krievijā, gan Baltkrievijā. Šajās valstīs ir bijuši gan klienti, gan partneri, kas, protams, ietekmē visus uzņēmējdarbības procesus. Taču IKT nozare ir spējusi pārorientēt savu biznesu uz citiem eksporta tirgiem.

Kopumā Latvijas IT klasteris ir pozitīvi noskaņots par nozares attīstību, tomēr arī pašai IKT nozarei būtiski ir domāt par darbinieku kvalifikācijas celšanu.

Vienlaikus pieaugot prasībām pret IKT nozari kopumā, rodas nepieciešamība ikvienam nozarē strādājošajam paplašināt savas zināšanas atbilstoši mūsdienu tendencēm. Ja agrāk IT speciālisti bija nepieciešami tikai IT uzņēmumā, šobrīd šāds speciālists ir vajadzīgs teju ikvienā uzņēmumā. Tehnoloģiju zināšanas būs pamats jebkurā nākotnes profesijā. Lielākais uzņēmumu potenciāls slēpjas efektivitātes celšanā, proti, kā ar mazāk speciālistiem izdarīt vairāk, tāpēc uzņēmuma vadītājiem ir jāieguldās katrā darbinieka individuālo vajadzību izpratnē, tās salāgojot ar uzņēmuma izvirzītajiem mērķiem.

Datortehnika

Attālinātais darbs veicinājis vēlmi iegādāties kvalitatīvāku datortehniku

“Capital”
valdes loceklis
Ivars Šulcs

Pērn lielākais uzsvars bijis uz pielāgošanos katra klienta individuālajām vajadzībām, kā arī uz kopējā pakalpojumu klāsta paplašināšanu. Attālinātā darba popularitātes pieaugums veicinājis arī klientu vēlmi iegādāties kvalitatīvāku datortehniku, kas būtu uzticamāka, ergonomiskāka un kalpotu vairākus gadus.

Vienlaikus, skatoties uz augušajām tehnoloģiju cenām, lielākoties tās ietekmē nevis enerģētiskā krīze, bet piegādes ķēžu traucējumi, kuri sākās pandēmijas laikā. Savukārt pēc pandēmijas

piedzīvotā straujā kāpuma, klēpj datoru pieprasījums vairs nav tik liels – pērn tas saglabājies aptuveni 2021. gada līmenī.

Kaut arī kopējais stacionāro datoru pieprasījums samazinājās, pērn tas ievērojami kāpa specifiskās jomās, piemēram, grafisku uzdevumu veikšanai. Pandēmijas laikā datorspēles līdž ar citām mājās izklaidēm piedzīvoja strauju popularitātes pieaugumu. Tas atspoguļojas arī augstākā pieprasījumā pēc spēlēm piemērotiem stacionārajiem datoriem.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2022. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2021. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	ELKO GRUPA, AS	Datortehnikas vairumtirdzniecība	594 797	-21%	10 ■	283
2	ALSO Latvia, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	74 712	-26%	1 ■	54
3	ASBIS BALTICS, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	41 522	-1%	1 ■	34
4	CAPITAL, AS	Datortehnikas vairumtirdzniecība	36 501	5%	2 ■	68
5	Mana Minds, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	20 291	8%	1 ■	1
6	ATEA, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	19 427	43%	4 ■	31
7	MarkIT Latvija, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	14 531	11%	3 ■	10
8	Santa Monica Networks, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	13 941	26%	17 ■	30
9	BALTIC DATA, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	13 781	-6%	2 ■	91
10	DATEKS GRUPA, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	7 023	-26%	1 ■	12
11	VS PRO, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	6 746	-8%	3 ■	11
12	IT SALES, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	6 384	55%	2 ■	18
13	Global Smart Distribution, AS	Datortehnikas vairumtirdzniecība	5 488	116%	22 ■	2
14	LATVIJAS DATORU CENTRS, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	5 069	66%	1 ■	13
15	TelCom, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	4 774	-54%	1 ■	10
16	Azeron, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	3 931	52%	2 ■	104
17	Capital Classic, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	2 624	-20%	3 ■	4
18	MDATA, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	2 315	-1%	23 ■	11
19	Multisistēma Rīga, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	2 182	30%	3 ■	14
20	IT Planet Group, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	1 915	122 reizes	3 ■	1
21	VEFabrika, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	1 485	27%	7 ■	8
22	Transparent Trade, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	1 296	32%	-15 ■	9
23	PRINT & SERVISS, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	1 261	-15%	1 ■	16
24	Biroteh, SIA	Datortehnikas tirdzniecība	1 229	-34%	4 ■	10
25	ACC Distribution, SIA	Datortehnikas vairumtirdzniecība	1 171	-2%	37 ■	13

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Informācijas tehnoloģijas, programmizstrāde

Palielinās apdraudējuma līmeņi datu sagrozīšanai

Informācijas tehnoloģijas
uzņēmuma "Codex"
valdes priekšsēdētājs
Uldis Semeiks

Attīstoties digitalizācijai un atvērtajiem sistēmām turpinot savstarpēji komunicēt, palielinās apdraudējuma līmeņi datu sagrozīšanai un datu nozagšanai, kā arī vispārējie drošības apdraudējumi.

Pērn uzņēmums guva jaunu pieredzi un turpināja uzkrāt zināšanu bāzi, pielāgojoties jaunajiem mainīgajiem darba apstākļiem, rūpējoties par iekšējo procesu efektivitāti, regulāru un kvalitatīvu iekšējo un ārējo komunikāciju ar klientiem. Vienlaikus, sekojot

tirgus tendencēm, projektos, kur tas iespējams, nepieciešams pielietot jaunākos tehnoloģiskos risinājumus.

Turpmāk ir būtiski saglabāt individuālu, uz klientu balstītu produktu pieeju, lai gan tas paģēr arvien jaunus resursus, kas ir izaicinājums. Vienlaikus nav izslēdzama jaunu "Start-up" kompāniju veidošana, kas būtu atbildīga par konkrētu nišu vai risinājumu, ko piedāvātu jau kā standartizētu produktu papildu jau esošajiem biznesiem.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2022. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2021. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Mikrotīkls, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	334 298	-11%	26 ■	354
2	Evolution Latvia, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	113 342	20%	9 ■	2907
3	Printful Latvia, AS	Programmatūra	78 887	12%	8 ■	624
4	Tietoevry Banking Latvia, SIA	Programmatūra	64 078	17%	12 ■	1094
5	IMK 365, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	61 601	119%	5 ■	15
6	C.T.CO, SIA	Programmatūra	60 599	25%	17 ■	669
7	Euro Live Technologies, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	57 399	18%	5 ■	1890
8	SV digital, SIA	Programmatūra	31 419	62%	22 ■	18
9	Printify Development, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	26 601	56%	6 ■	410
10	Atea Global Services, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	24 176	10%	3 ■	555
11 ¹	DPA, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	23 183	-24%	-3 ■	44
12	TestDevLab, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	22 679	41%	14 ■	399
13	EMERGN, AS	IT, informācijas tehnoloģijas	22 677	7%	8 ■	346
14	Intrum Global Technologies, SIA	Programmatūra	20 545	17%	8 ■	288
15	DYNATECH, SIA	Programmatūra	19 398	37%	15 ■	275
16	Preferrent, SIA	Programmatūra	17 391	25%	0 ■	7
17	Visma Labs, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	16 428	15%	11 ■	273
18	BALTIJAS INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	14 578	136%	12 ■	26
19	AppXite, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	13 842	64%	-7 ■	35
20	ZZ Dats, SIA	Programmatūra	13 797	12%	13 ■	172
21	EIS Group Latvia, SIA	Programmatūra	13 792	116%	5 ■	183
22	ZABBIX, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	13 755	24%	58 ■	82
23	DATAKOM, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	13 653	9%	11 ■	69
24	Ubiquiti (Latvia), SIA	Programmatūra	13 336	9%	9 ■	119
25	IPRO, SIA	IT, informācijas tehnoloģijas	13 103	43%	3 ■	30

¹ Atšķirīgs pārskata periods no 01.07.2022. līdz 31.03.2023.
Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Latvijas biznesa gada pārskats 2023 • INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS, DATORTEHNIKA
12. izdevums.

Sadarbībā ar **LETA** un informācijas grupu "Latvijas Tālrunis"
nacionālā informācijas aģentūra

Izdevējs **Firmas.lv**

www.firmas.lv

Pērses iela 9/11, Rīga, LV 1011, tālrunis: +371 67 770 757

Informācijai ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka.

Grāmatas vai tās daļas pārpublicēšana un visa veida (arī elektroniska) pavairošana aizliegta.

Sadarbības partneri:

